

10. UMBROHUTÕRJE (P:lk.227-228)

1. Üldpõhimõtted

Umbrohud ja kattekultuurid konkureerivad viljapuudega vee ja toitainete kasutamisel. Umbrohtu ei pea hävitama iga hinna eest, vaid tema areng tuleb hoida kontrolli all. Sademeterohkel ajal aitab umbrohi kasutada mullast liigset vett, hõlbustab liikumist aias ja hoiab varisenud puuvilja puhtamana.

Meie kliimaoludes tuleb kevadsuvel ja hiljem umbrohutõrjesse suhtuda erinevalt (TA :4.5.3).

	Mai-juuni	Juuli-september
Viljapuude niiskusevajadus	suurem	vähem
Sademeid tavaliselt	vähem	rohkem
Umbrohutõrje eripära	sagedane ja hoolikas	kokkuvõid umbrohutõrje arvel

2. Umbrohutõrje võtted

2.1. Mullaharimine

Mullaharimisega hävitatakse umbrohtusid, kuid samal ajal saavutatakse ka muid eesmärke

	Mullaharimisviis	Iseärasused	Täiendavad eesmärgid
M a s i n a t e g a	Kündmine		<ul style="list-style-type: none"> • Orgaaniliste väetiste muldaviimine • Kahjustajate hävitamine
	Sügavkobestamine	70-100 cm	<ul style="list-style-type: none"> • Juurestiku noorendamine
	Randaalimine	Siledad kettad	<ul style="list-style-type: none"> • Kamara purustamine • Juurevõsude hävitamine (vaarikal) • Väetiste muldaviimine
		Sälkudega kettad	<ul style="list-style-type: none"> • Marjaistandike likvideerimine
	Kultiveerimine	I, C ja S piid	<ul style="list-style-type: none"> • Mulla peenestamine • Väetiste muldasegamine
		Hanijalgiid	<ul style="list-style-type: none"> • Mullakooriku purustamine • Umbrohtude läbilõikamine
	Freesimine		<ul style="list-style-type: none"> • Umbrohtude purustamine ja mulla peenestamine
	Äestamine		<ul style="list-style-type: none"> • Kooriku purustamine ja maapinna tasandamine
Rullimine		<ul style="list-style-type: none"> • Mulla tihendamine ja tasandamine 	
K ä s i t s i	Tööd labidaga	Kaevamine	<ul style="list-style-type: none"> • Orgaaniliste väetiste muldaviimine • Kahjustajate hävitamine
		Koorimine	<ul style="list-style-type: none"> • Umbrohtude läbilõikamine
	Kõplamine (TA: lk.122...)	Lehtkõplad	<ul style="list-style-type: none"> • Mulla kobestamine •
		Välkkõplad	<ul style="list-style-type: none"> • Kooriku purustamine • Umbrohtude läbilõikamine
	Kitkumine	Mõlema käega	<ul style="list-style-type: none"> •

- Mullaharimisega saab puuviljaaedades alustada mõned päevad varem kui põldudel, sest puude juurestik hakkab varakult kasutama vett ja kuivatab mulda.
- Kevadsuvel tuleks mulda harida 10-14 päeva järel – niipea kui idanevatel umbrohuseemnetel on arenenud idujuured, või juurumbrohud hakkavad tungima maapinnale.
- Suve teisel poolel pole soovitatav umbrohtusid õitsema lasta.
- Sügisel tuleks juurte vigastusi põhjustavad umbrohutõrje tööd lõpetada 10. oktoobriks.
- Mulda kaevates peaks vegetatiivselt paljunevad umbrohud välja korjama, ülejäänud aga väetisena mulda kaevama.

2.2. Keemiline umbrohutõrje

Eestis kasutamiseks lubatud herbitsiidide leiad <http://www.pma.agri.ee/index.php?id=104&sub=132&sub2=242&sub3=500>

Herbitsiidide kasutamisel tuleb teada nende toimet ja toimeaja kestvust.

	Toimivad	Laustoimega (üldhävitava toimega)	Valiva toimega
Kontaktset	lehtede kaudu	Basta	
	juurte kaudu	Na-TKA $\square$	
Süsteemsed	lehtede kaudu	Glyfos, roundup	Agil
	juurte kaudu		Simasiin $\square$

Tavaliselt antakse herbitsiidid taimedele või mullale pritsides.

- Laustoimega lehtede kaudu toimivad herbitsiidid ei tohi sattuda kultuurtaimedele. Soovitatav on pritsimine asendada pintseldamisega, milleks on olemas ka masinad.
- Süsteemseid, lehtede kaudu toimivaid herbitsiidide kasutatakse siis kui umbrohud on paarkümmend cm kõrged. Mulda ei tohi seejärel paari nädala jooksul harida.
- Süsteemseid juurte kaudu toimivaid herbitsiidide kasutada siis kui taimestik on väike ja mullas palju niiskust. Töötlemise järgne mulla harimine suurendab nende toimet.
- Tähisega $\square$ juurte kaudu toimivaid herbitsiidide pole kaasajal lubatud kasutada. Võivad kergesti sattuda põhjavette.

2.3. Niitmine

- Niitmise alla minevad alad tuleb enne külvi või taimestiku arenemist tasandada.
- Kevadsuvel niita 7-10 päeva järel, siis võib niidetud rohi jääda kõdunema maapinnale.
- Suve teisel poolel niita harvemini, enne taimede õitsemist.
- Talvel võib niitmata taimestik soodustada hiirte pesitsemist aias.

2.4. Multshimine

- Multsh takistab umbrohu kasvamist ainult siis kui ta ei sisalda ise umbrohuseemneid. Ettevaatust kasutatud turbaga, põhuga ja rohuga kui see on juba õitsenud või õitsemas.
- Kõdunev multsh peab umbrohu lammendamiseks olema võimalikult paksu kihina. Kuidas leida materjali vajadus?
- Puuviljaaeda sobivad mittekõdunevatel multshidest vaid pika kestvusega materjalid.
- Kuna multshi korral areneb taimedel pindmine juurestik, on ohtlik multshimiselt mullaharimisele üle minna.

19.10.2004

Viimati muudetud 03.09.2012